

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6To/119/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2320010653
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 04. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Batisová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2320010653.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Batisovej a sudcov Mgr. Pavla Macháča a JUDr. Ladislava Révesa, v trestnej veci obžalovaného A. B., nar. XX. XXXX XXXX v C., trvale bytom C., pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b), písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Galanta z 2. mája 2022, č. k. 31T/54/2020-115, na verejnom zasadnutí konanom dňa 13. apríla 2023, takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie obžalovaného A. B. zamieta.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd podľa uznal obžalovaného vinným zo spáchania úmyselného prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b), písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona na nasledovnom skutkovom základe:

„ako otec A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky D. B., E. XXX, zanedbal svoju zákonnú povinnosť prispievať na výživu svojho dieťaťa, ktorá mu vyplýva zo zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a bol k nej zaviazaný rozsudkom Okresného súdu Galanta sp. zn. 12P/229/2017 zo dňa 10.07.2018, právoplatný dňa 22.09.2018, sumou 150 € mesačne vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky dieťaťa, si túto vyživovaciu povinnosť vôbec neplnil, hoci od januára 2020 zamestnaný s čistým príjmom cca 500 €, čím mu za obdobie od júla 2019 do 02.05.2022 vznikol dlh na výživnom vo výške 5 100 €, pričom bol trestným rozkazom Okresného súdu Galanta sp. zn. 1T/3/2019 zo dňa 14.01.2019, právoplatný dňa 27.06.2019, odsúdený za prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona.“

2. Napadnutým rozsudkom okresný súd obžalovanému podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 3 a § 36 písm. l) Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok nepodmienečne, na výkon ktorého obžalovaného podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

3. V odôvodnení napadnutého rozsudku okresný súd poukázal na to, že obžalovaný na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie, že je vinný zo spáchania skutku, ktorý mu obžaloba kladie za vinu, ktoré vyhlásenie okresný súd prijal. Okresný súd ďalej uviedol, že nezistil nepatrnú závažnosť konania podľa § 10 ods. 2 Trestného zákona vzhľadom na recidívu páchatela a chránený záujem maloletého dieťaťa. Okresný súd pri zistení jednej poľahčujúcej okolnosti, a to že obžalovaný sa k spáchaniu trestného činu priznal a jeho spáchanie úprimne oľutoval a nezistení žiadnej priťažujúcej okolnosti znížil hornú hranicu trestu odňatia slobody z piatich rokov na tri roky a osem mesiacov a obžalovanému uložil trest odňatia slobody na spodnej hranici trestu odňatia slobody, pretože vzhľadom na bezprostrednú recidívu po predchádzajúcom odsúdení obžalovaného pre neplnenie vyživovacej povinnosti nepovažoval za vhodné

uloženie alternatívneho trestu a zároveň nemal za splnené podmienky pre uloženie trestu odňatia slobody s podmiennečným odkladom jeho výkonu.

4. Okresný súd obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, keďže obžalovaný v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu nebol vo výkone trestu odňatia slobody pre úmyselný trestný čin.

5. Po vyhlásení napadnutého rozsudku obžalovaný zahlásil odvolanie, ktoré do predloženia veci krajskému súdu bližšie neodôvodnil a prokurátor sa práva podať odvolanie vzdal.

6. Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku Ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

7. Podľa § 321 ods. 1 Trestného poriadku Odvolací súd zruší napadnutý rozsudok aj

- a) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby,
- b) pre chyby v napadnutých výrokoch rozsudku, najmä pre nejasnosť alebo neúplnosť jeho skutkových zistení alebo preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie,
- c) ak vzniknú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy,
- d) ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona,
- e) ak je uložený trest neprimeraný, alebo
- f) ak je rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody v rozpore so zákonom.

8. Podľa § 321 ods. 2 Trestného poriadku Ak bolo odvolanie obmedzené podľa § 317 ods. 1 alebo 3, odvolací súd z dôvodu uvedeného v odseku 1 zruší len napadnutý výrok rozsudku. Ak však odvolací súd zruší hoci i len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad.

9. Podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku Ak po zrušení napadnutého rozsudku alebo niektorej jeho časti treba urobiť vo veci nové rozhodnutie, vráti odvolací súd vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, len vtedy, ak by doplnenie konania odvolacím súdom bolo spojené s neprimeranými ťažkosťami alebo by mohlo viesť k iným skutkovým záverom.

10. Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku Odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom. V neprospech obžalovaného môže odvolací súd zmeniť napadnutý rozsudok len na základe odvolania prokurátora, ktoré bolo podané v neprospech obžalovaného; vo výroku o náhrade škody tak môže urobiť aj na podklade odvolania poškodeného, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

11. Krajský súd na základe riadne a včas podaného odvolania, ktoré podala oprávnená osoba /§ 307 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku/ preskúmal správnosť výrokov napadnutého rozsudku ako aj konanie týmto výrokom predchádzajúce a dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné.

12. Z pripojeného spisu okresného súdu krajský súd zistil, že okresnému súdu bola dňa 5. júna 2020 doručená na obžalovaného obžaloba prokurátora Okresnej prokuratúry Galanta pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. c) Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom v predmetnej obžalobe. Okresný súd o obžalobe rozhodol dňa 8. júna 2020 trestným rozkazom, proti ktorému obžalovaný podal odpor.

13. Na hlavnom pojednávaní konanom dňa 2. mája 2022 prokurátor po prednesení obžaloby upravil výšku zameškaného výživného na sumu 5.100 EUR a zároveň rozšíril právnu kvalifikáciu stíhaného skutku aj o § 207 ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na to, že obžalovaný mal stíhaný skutok páchať po dlhší čas. Okresný súd následne obžalovaného poučil podľa § 257 Trestného poriadku

o možnosti urobiť niektoré z vyhlásení uvedených v § 257 ods. 1 Trestného poriadku, pričom obžalovaný urobil vyhlásenie, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe, ktoré vyhlásenie okresný súd prijal.

14. Z pripojeného spisu Okresného súdu Levice sp. zn. 2T/110/2022, ktorý krajský súd oboznámil na verejnom zasadnutí vyplynulo, že Okresný súd Levice trestným rozkazom zo 14. júna 2022, sp. zn. 2T/110/2022, právoplatným dňa 9. júla 2022 uznal obžalovaného vinným zo spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona na nasledovnom skutkovom základe:

„napriek tomu, že bol rozsudkom Okresného súdu Galanta č. k. 12P/229/2017-95 zo dňa 10.07.2018, právoplatným dňa 22.09.2018, ktorým súd schválil rodičovskú dohodu a A. B. zaviazal prispievať na výživu svojho mal. syna A. B., nar. XX.XX.XXXX sumou vo výške 150 EUR vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred do rúk matky, takto určenú výživovaciú povinnosť riadne a včas neplnil v mieste trvalého bydliska ani v miestach, na ktorých sa zdržiaval, v dôsledku čoho mu v období od 01.07.2021 do 14.06.2022 vznikol celkový dlh na výživnom vo výške 1.650 EUR.“

15. Okresný súd Levice obžalovanému trestným rozkazom označeným v bode 14 podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 36 písm. l), § 37 písm. m) a § 38 ods. 2 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 12 (dvanásť) mesiacov, výkon ktorého obžalovanému podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona podmienične odložil a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona mu určil skúšobnú dobu 2 (dva) roky.

16. Z vyšetrovacieho spisu pripojeného k spisu Okresného súdu Levice sp. zn. 2T/110/2022 vyplynulo, že uznesením povereného príslušníka PZ Obvodného oddelenia PZ Tlmače pod ČVS: ORP-144/TL-LV-2022 zo dňa 29. marca 2022 bolo podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie a súčasne podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku obžalovanému vznesené obvinenie pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona v podstate na tom skutkovom základe, že si od mesiaca júl 2021 do mesiaca marec 2022 riadne a včas neplnil svoju výživovaciú povinnosť na svojho mal. syna A., čím mu ma vzniknúť dlh na výživnom vo výške 1.350 EUR. Uznesenie o začatí trestného stíhania a zároveň vznesení obvinenia bolo obžalovanému oznámené dňa 8. mája 2022.

17. Zo skutočností uvedených v bodoch 14 až 16 vyplýva, že trestným rozkazom Okresného súdu Levice označeným v bode 14 Okresný súd Levice postihol aj obdobie neplnenia výživovacej povinnosti, ktoré je pokryté napadnutým rozsudkom. Podľa § 122 ods. 13 pritom platí, že Ak obvinený pokračuje v konaní, pre ktoré je stíhaný, aj po oznámení vznesenia obvinenia, posudzuje sa také konanie od tohto procesného úkonu ako nový skutok; to neplatí, ak ide o trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 207. V takom prípade ide o pokračovanie konania až do doby, kým je vyhlásený rozsudok súdu prvého stupňa alebo pokiaľ sa súd druhého stupňa neodobral na záverečnú poradu. Postupom Okresného súdu Levice preto došlo k porušeniu zásady ne bis in idem, ktorú krajský súd v konaní o odvolaní obžalovaného proti napadnutému rozsudku nemôže napraviť, pretože odvolanie proti napadnutému rozsudku podal len obžalovaný, ktorý odvolanie proti výroku o vine v napadnutom rozsudku vzhľadom na jeho vyhlásenie o vine podať nemôže. Uvedenú situáciu je preto vo vzťahu k rozhodnutiu Okresného súdu Levice možné riešiť len podnetom adresovaným ministrovi spravodlivosti na podanie dovolania v prospech obžalovaného, nakoľko trestným rozkazom Okresného súdu Levice došlo k porušeniu zákona v neprospech obžalovaného.

18. Krajský súd preto pristúpil len k preskúmaniu výroku o treste a spôsobe jeho výkonu, ktorý bol obžalovanému uložený napadnutým rozsudkom. Z doplneného dokazovania na verejnom zasadnutí vyplynulo, že obžalovaný dlh na výživnom nezaplatil.

19. Z odpisu registra trestov obžalovaného vyplynulo, že tento bol doposiaľ trikrát súdne trestaný, pričom v prípade jeho odsúdenia Okresným súdom Poprad v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 4T/17/2000 mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky s podmieničným odkladom jeho výkonu do 26. mája 2005, kde sa obžalovaný osvedčil a hľadá sa na neho, akoby nebol odsúdený. Obžalovaný bol ďalej trestným rozkazom Okresného súdu Galanta z 14. januára 2019, sp. zn. 1T/3/2019, právoplatným dňa 27. júna 2019 uznaný vinným zo spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) mesiacov s podmieničným odkladom jeho výkonu a určením skúšobnej doby 1 (jeden) rok, pričom

z pripojeného spisu Okresného súdu Galanta sp. zn. 1T/3/2019 vyplynulo, že Okresný súd Galanta doposiaľ o osvedčení, resp. neosvedčení sa obžalovaného v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia trestným rozkazom Okresného súdu Galanta z 14. januára 2019, sp. zn. 1T/3/2019 nerozhodol. Obžalovaný bol napokon súdne trestaný trestným rozkazom Okresného súdu Levice uvedeným v bode 14.

20. Pri úvahách o druhu a výmere trestu postupuje každý súd v zmysle zásad a kritérií rozhodných pre ukladanie trestov uvedených v § 34 odsek 1, odsek 3 Trestného zákona, podľa ktorých trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov, trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou. Trest má postihovať iba páchatela, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

21. Trest ako taký je právnym následkom trestného činu a preto musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu). Úmernosť trestu okrem iného určujú aj pohnútky páchatela a možnosti jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchatela si súd vytvára z veľkej časti už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu (t. j. či ide o prečin, zločin, obzvlášť závažný zločin) pri náležitom zhodnotení osoby páchatela. Záver súdu o možnosti nápravy páchatela musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje záujmom spoločnosti, štátu a členom spoločnosti pred útokmi páchatelov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti.

22. Trest je aj jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona, čím je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, t. j. na ochranu spoločnosti a na výchovu páchatela a ostatných občanov. Ochrana spoločnosti sa uskutočňuje dvoma prvkami, jednak prvkom donútenia (represia), ale tiež prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou. Trestný zákon vychádza z myšlienky, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred ich páchatelmi.

23. Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potenciálnych páchatelov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest, je protiprávne a nežiaduce, varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcija medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu, tak na páchatela trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou. Inak povedané musí vyjadrovať spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchatela a jeho činu, tak právne, ako aj etické.

24. Po preštudovaní pripojeného spisu okresného súdu krajský súd konštatuje, že okresný súd správne zohľadnil poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, pretože obžalovaný sa k spáchaniu trestného činu priznal a jeho spáchanie úprimne oľutoval. Okresný súd tiež správne neaplikoval priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona, pretože odsúdenie obžalovaného trestným rozkazom Okresného súdu Galanta z 14. januára 2019, sp. zn. 1T/3/2019, právoplatným dňa 27. júna 2019 obžalovanému zakladá právnu kvalifikáciu podľa § 207 ods. 1 písm. c) Trestného zákona. Okresný súd preto správne postupom podľa § 38 ods. 3 Trestného zákona znížil hornú hranicu trestnej sadzby trestu odňatia slobody z piatich rokov na tri roky a osem mesiacov a obžalovanému ukladal trest odňatia slobody vo výmere od jedného roka do troch rokov a osem mesiacov.

25. Krajský súd sa stotožňuje so záverom okresného súdu, že trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok je trestom spôsobilým naplniť účel generálnej ako aj individuálnej prevencie. Zohľadňujúc skutočnosť, že obžalovaný trestný čin spáchal v skúšobnej dobe podmieneného odsúdenia trestným rozkazom Okresného súdu Galanta z 14. januára 2019, sp. zn. 1T/3/2019, právoplatným dňa 27. júna 2019 okresný súd obžalovanému správne uložil trest odňatia slobody ako trest nepodmienečný, pričom

vzhľadom na skutočnosť, že obžalovaný v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu nebol vo výkone trestu odňatia slobody za úmyselný trestný čin, ho na výkon uloženého trestu zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

26. Krajský súd v zhode s okresným súdom konštatuje, že vzhľadom na spáchanie trestného činu prakticky bezprostredne po odsúdení obžalovaného trestným rozkazom Okresného súdu Galanta z 14. januára 2019, sp. zn. 1T/3/2019, právoplatným dňa 27. júna 2019 ako aj vzhľadom na skutočnosť, že obžalovaný spáchal trestný čin z hľadiska jeho zavinenia v nepriamom úmysle je závažnosť činu spáchaného obžalovaným vyššia ako nepatrná.

27. Keďže krajský súd nezistil dôvod na zrušenie či zmenu napadnutého rozsudku, odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietol.

28. Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0 (§ 163 ods. 4, § 180 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.